

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

PANEVĖŽIO BERŽŲ PROGIMNAZIJOS VEIKLOS IŠORINIO RIZIKOS VERTINIMO ATASKAITA

2019-06-11 Nr. A-38

Vilnius

ĮVADAS

Vizito laikas – 2019 m. gegužės 20–22 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos išorinis rizikos vertinimas.

Vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Romualda Stovolos.

Vertintojos: Diana Gribauskienė, Viktorija Vilūnienė.

Vertintojos stebėjo 50 Panevėžio Beržų progimnazijos (toliau – progimnazijos) ugdomųjų veiklų – 42 pamokas, 5 neformaliojo švietimo užsiėmimus, 1 konsultaciją, 1 klasės valandėlę, 1 logopedines pratybas (šie užsiėmimai lygiais nevertinti). Išorinio rizikos vertinimo metu gilintasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, jie stebėti natūralioje aplinkoje. Vizito metu išorės vertintojai kalbėjosi su mokyklos darbuotojais, savivaldos institucijų atstovais, mokiniais, mokinių tėvais, analizavo kai kuriuos progimnazijos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentus, NMVA, NEC, ŠVIS ir Panevėžio m. savivaldybės administracijos Švietimo ir jaunimo skyriaus pateiktą informaciją, mokinių, tėvų ir mokytojų apklausų duomenis. Remiantis minėtais duomenimis ir surinkta informacija, buvo suformuluoti ir mokyklai paskelbti rizikos veiksniai, turintys įtakos mokinių pažangai ir pasiekimams.

Mokyklos kontekstas. Panevėžio Beržų progimnazijoje 2009 metais atlikta renovacija. Įgyvendinant Panevėžio miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų pertvarkos bendrąjį planą, 2017 m. rudenį buvusi Panevėžio Skaistakalnio pagrindinė mokykla reorganizuota į Panevėžio Beržų progimnaziją. Progimnazija vykdo pradinio, pagrindinio ugdymo pirmosios dalies bei neformaliojo vaikų švietimo programas.

Socialiniai veiksniai, darantys didžiausią įtaką mokyklos veiklai: nepalanki demografinė, nestabili dalies miesto gyventojų socialinė padėtis, vis tebesitęsianti emigracija, socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičiaus didėjimas.

Demografinė situacija nėra palanki mokyklai, tačiau per paskutinius dvejus metus mokinių skaičius Beržų progimnazijoje stabilizavosi. Šiuo metu mokykloje mokosi 290 mokinių.

Socialinis ugdymo kontekstas vidutiniškas. Daugumos mokinių šeimų socialinė ekonominė padėtis yra prasta. Nemokamas maitinimas skirtas 76 (26,2 proc.) mokiniams, 84 (28,9 proc.) mokiniai gauna paramą mokymosi priemonėms įsigyti, 16 šeimų teikiamos socialinės paslaugos. Progimnazijoje ugdomas 61 mokinys, kuriems Pedagoginė psichologinė tarnyba yra nustačiusi specialiuosius ugdymosi poreikius, dar 17 mokinių nustatyti tik kalbėjimo ir kalbos sutrikimai.

Šiuo metu mokykloje dirba 35 pedagogai. 1 mokytojas atestuotas eksperto, 14 – mokytojo metodininko, 16 – vyresniojo mokytojo, 4 – mokytojo kvalifikacinei kategorijai. Mokykloje sukomplektuota pagalbos mokiniui specialistų komanda (2 specialieji pedagogai, logopedas, socialinis pedagogas, psichologas, 3 mokytojo padėjėjai). Mokykloje nedidelė pedagogų kaita. Vyrauja draugiški, pagarbūs, bendravimu ir bendradarbiavimu pagrįsti santykiai. Išorinio vertinimo metu nedarbingumo lapelius turėjo 4 mokytojos, todėl jų pamokos nestebėtos.

1. VERTINIMO SANTRAUKA

1.1. Gerai vykdoma mokyklos veikla

1. Nuoseklus gamtosauginio ir sveikatinimo vertybinių nuostatų formavimas ir ugdymas. Progimnazija formuoja mokinių vertybines nuostatas, bendruomeniškumą, socialinius įgūdžius tinkamai organizuodama nuoseklią gamtosauginę, projektinę veiklą ir sveikatinimo veiklą. Skatindama mokinius dalyvauti konkursuose, olimpiadose, varžybose, įvairiuose bendruomenės renginiuose. Kiekvieno besimokančiojo pažinimas, mokytojo ir mokinio santykių, parentų abipusiu pasitikėjimu ir pagarba, kūrimas, dalyvavimas projektinėje veikloje, gamtosauginiame ir sveikatinimo ugdyme, galėtų pasitarnauti mokyklai kaip pavyzdys siekiant geresnių akademinų pasiekimų.

2. Ugdymo turinys (mokomoji medžiaga) siejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo praktika ir mokinių turima patirtimi. Vertintojai fiksavo pavyzdžius, kai, siekiami sėkmingo mokymo(si), progimnazijos mokytojai rėmėsi tuo, ką mokiniai jau žino, siejo mokymąsi su mokinių gyvenimo praktika, kitais mokomaisiais dalykais, vedė mokinius nuo artimo prie tolimo, nuo paprasto prie sudėtingo ir pan. Šie pavyzdžiai – viena iš veiklų pamokose, kai, ugdant mokinių gebėjimą pasinaudoti įgytomis žiniomis įsisavinant naują medžiagą bei jas taikyti praktiškai naujose situacijose, prasmingai siekiama optimalios mokinių pažangos ir geresnių pasiekimų. Daugumoje stebėtų pamokų (85 proc.) mokytojai sėkmingai rėmėsi mokinių patirtimi, kitų dalykų pamokose įgytomis žiniomis ir tai stiprino mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, mokymosi motyvaciją, mokiniai geriau suvokė mokymosi prasmę ir naudą, įvertino jau turimų žinių ir įgūdžių svarbą tolesniam ugdymuisi. Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolus, matyti, kad pamokos aspekto „*Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi*“ vertinimo vidurkis – 2,7, moda – 2. Šis aspektas 22 proc. pamokų paminėtas kaip stiprusis. Aukščiausiai šis aspektas vertintas socialinio ugdymo (vidurkis – 4), dorinio ugdymo, meninio tech. ugdymo (vidurkis – 3), matematikos, lietuvių k. (vidurkis – 2,7) (žr. 14 lentelę) pamokose. Veiksmingai panaudotos mokymosi patirtys stebėtos 2a, 4a kl. lietuvių k., 7a kl. technologijų, 2 spec., 2a, 4a kl. matematikos, 5a, 7b kl. istorijos pamokose (žr. 1 pav.).

3. Švietimo pagalbos specialistų darbas, ugdymas ir pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams. Švietimo pagalbos specialistų darbas, ugdymas ir pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams yra gerai vykdoma mokyklos veikla. Progimnazijoje yra įsteigtos dvi specialiosios klasės, kuriose pagal bendrąsias ir pritaikytas programas ugdomi mokiniai, turintys įvairiapusių raidos sutrikimų ir didelius specialiuosius ugdymosi poreikius. Galimybės mokytis įprastoje bendrojo ugdymo mokykloje suteikia vaikams daugiau galimybių prisitaikyti aplinkoje, įgyti gyvenimui būtinų socialinių, bendrųjų kompetencijų bei įgyti išsilavinimą. Vertintojų stebėtose pamokose pakankamas dėmesys skirtas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, kai pamokoje dalyvavo specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas: teikta personalizuota pagalba, mokiniai mokėsi pagal individualiai paruoštą mokomąją medžiagą. Mokykloje sukomplektuota visų reikiamų pagalbos mokiniui specialistų komanda, kuri, bendradarbiaudama su pedagoginiais darbuotojais, administracija, mokinių tėvais, vykdo prevencines veiklas, rūpinasi mokinių socialine, psichologine, švietimo ir specialiąja gerove.

1.2. Rizikinga mokyklos veikla

1. Mokymo(si) pasiekimai ir pažangos aptarimas. Rizikinga mokyklos veikla – kiekvieno mokinio orientavimas į rezultatą pamokos pabaigoje grįžtant prie mokymosi uždavinio. Vertintojai konstatuoja, kad stebėtose pamokose retai fiksuotas mokymosi uždavinio įgyvendinimo lygis, trūko aiškaus pamokos apibendrinimo, todėl mokytojai ir mokiniai neturėjo galimybių tikslingai planuoti kitos pamokos ugdymosi pasiekimų ir pažangos. Taip pat nepakankamai dėmesio skirta atskirų mokinių pažangos vertinimui lyginant su išsikeltu mokymosi uždaviniu. Dažnai mokytojai patys apibūdino visos klasės sėkmę, retai organizavo mokinių savęs vertinimo refleksiją. Ugdytinių įgalinimas pateikti asmeninės pažangos įrodymus, apibendrinant pamokos rezultatus ir

nusimatant tolimesnės veiklos siekius, darytų stiprų poveikį ugdymo(si) kokybei, mokinio pasiekimams ir pažangai. (žr. 2 pav.).

2. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl ugdymo kokybės ir kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl ugdymo kokybės ir kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės vertinama kaip rizikinga veikla. Progimnazijos bendruomenės sprendimai apie mokyklos veiklos kokybę analizuoti veiklos vertinimo apklausose bei šių duomenų analizėse. Vertintojai konstatuoja, kad progimnazijai reikia priimti kokybiniais kriterijais grįstus susitarimus dėl progimnazijos veiklos vertinimo metu gautų duomenų naudojimo veiklos kokybei gerinti bei į mokyklos veiklos vertinimo procesą įtraukti didesnę dalį visų respondentų grupių narių, taip kuriant bendradarbiavimą ir susitarimais grįstą bendruomenę. Progimnazijos pedagoginė bendruomenė aptaria mokinių pasiekimus, ieško būdų, kurie padėtų mokiniams patirti didesnę mokymosi sėkmę, organizuojamos konsultacijos mokymosi sunkumams įveikti, pildomos mokinių pažangos stebėjimo diagramos, tačiau taikomų priemonių poveikis iš dalies tiriamas mokinių pasiekimų pažangai, mokykla nepakankamai orientuojasi į gilų bendrųjų, mokėjimo mokytis kompetencijų ugdymą. Progimnazijos susitarimai nepakankami grindžiami visų bendruomenės narių, ypač – tėvų ir dalies mokinių bei mokytojų įsitraukimu, atsakomybės už veiklos rezultatus prisiėmimu.

3. Savivaldis mokymasis. Panevėžio Beržų progimnazijos mokinių ugdymo(si) organizavimas yra vidutiniškas. Savivaldis mokymasis progimnazijoje vertinamas kaip rizikinga veikla. Mokiniams nesudaromos tinkamos sąlygos pagal lūkesčius sąmoningai ir savarankiškai organizuoti savo mokymosi, patiems planuoti ir prisiimti atsakomybę už rezultatus. (žr. 3 pav.).

1.3. Mokyklos savininko dėmesys įvardintoms rizikingoms veikloms

Panevėžio m. administracijos Švietimo ir jaunimo reikalų skyrius pateiktoje pirminėje informacijoje nurodo, jog Švietimo ir jaunimo reikalų skyrius konsultavo ir teikė pasiūlymus „dėl 2017–2018, 2018–2019 m. m. ugdymo planų“, „dėl strateginio plano“, „NMPP organizavimo ir vykdymo“, „metinių direktoriaus užduočių vykdymo“, „atestacijos komisijos dokumentų“ klausimais, dalyvavo mokyklos bendruomenės renginiuose. Vertintojų išskirtoms stipriosioms veikloms ir išvelgtiems rizikos veiksniams, ypač susijusiems su ugdymo(si) proceso organizavimo kokybe, išskirtinio dėmesio nebuvo skiriama. Mokyklos savininkas galėtų tikslingiau ir kryptingiau padėti mokyklai, skatinti priimti racionalius ir prasmingus susitarimus dėl veiklos tobulinimo ir kokybės kaitos stebėsenos, poveikio (rezultato) rodiklių. Mokykla yra pajėgi planuoti mokytojų kvalifikacijos tobulinimą, tačiau yra reikalingas savininko dėmesys ir palaikymas. Mokykloje būtų prasminga taikyti kolegialų grįžtamąjį ryšį tarp mokykloje dirbančių mokytojų, bendradarbiauti su kitų mokyklų mokytojais, turinčiais sėkmingų patirčių ugdomosios veiklos planavimo, savivaldaus mokymosi organizavimo, mokinių asmeninės pažangos stebėsenos srityse.

1.4. Mokyklos vadovo metinių užduočių kryptingumas ir konkretumas

Kaip teigiama 2019 m. kovo 19 d. parengtoje mokyklos savininko pirminėje informacijoje, Panevėžio Beržų progimnazijos direktoriaus Stanislovo Ambrazičiaus 2018 metų veikla buvo įvertinta gerai. Direktoriaus pavaduotojos ugdymui 2018 metų kintamosios užduotys įvertintos labai gerai. Progimnazijos vadovams pavyko įgyvendinti numatytus uždavinius.

2019 metams suplanuotos direktoriaus užduotys, susijusios su ugdymo sąlygų pagerinimu, kuriant saugias ir sveikas ugdymo(si) aplinkas specialiosiose klasėse, šiuolaikinių ugdymo priemonių įsigijimu, progimnazijos strateginio plano rengimu 2020–2022 m. bei ES projekto „Mokymasis būti: socialinių, emocinių bei sveikos gyvensenos įgūdžių vertinimo praktikos bei metodikos plėtojimo švietimo sistemoje“ įgyvendinimu. Galima teigti, jog iš dalies užtikrinama sąsaja su vertintojų komandos įvardintais rizikos veiksniais. Siūloma atsižvelgti į išorinio rizikos vertinimo įvardintus rizikos veiksnus, rengiant užduotis 2020 m.

2. KAIP MOKYKLA STEBI IR ĮSIVERTINA SAVO PAŽANGĄ?

Beržų progimnazija savo veiklos kokybę įsivertina vadovaudamasi LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-267 patvirtinta metodika, remdamasi NMVA leidiniu „Gera mokykla: nuo geros prie geresnės“ ir naudodamasi platformos IQES online Lietuva klausimynais, diskusijomis metodinėse grupėse, pamokų stebėsenos tyrimais.

Kas dvejus, trejus metus progimnazijoje atliekamas platusis mokyklos veiklos kokybės įsivertinimas, kurio duomenimis remiantis kreipiamasi į Progimnazijos tarybą dėl giluminio įsivertinimo objekto išryškavimo (temos, problemos).

Įsivertinimo procesą koordinuoja direktoriaus įsakymu patvirtinta darbo grupė, kurios sudėtis šiais metais keitėsi. Į šią grupę mokytojai pasisiūlo patys, tačiau juos skiriant atsižvelgiama į turimas mokytojų kompetencijas. Šiuo metu darbo grupės pirmininkė – direktoriaus pavaduoja ugdymui. Pokalbio su įsivertinimo grupės nariais metu buvo išsiaiškinta, koks įsivertinimo proceso poveikis mokyklos veiklos kokybės kaitai. Įsivertinimo grupės nariai paminėjo, kad įsivertinimo dėka buvo susitarta dėl individualios mokinio pažangos pamatavimo pamokoje, mokymosi pasiekimų ir mokymosi lūkesčių, dėl pamokų netradicinėse aplinkose. Padaugėjo mokinių bendradarbiavimo pamokose. Remiantis išvadomis, didžiausias dėmesys pamokos planavimui ir įgyvendinimui.

Iš pateiktos informacijos ir pokalbio su įsivertinimo grupe paaiškėjo, kad duomenys naudojami planuojant progimnazijos, metodinių grupių ir pagalbos mokiniui specialistų metinę veiklą, tokiu būdu siekiant pokyčių ir ugdymo procese.

Vertintojams pateiktoje Mokyklos pirminėje informacijoje pateikti gana išsamūs duomenys apie 2017 m. ir 2018 m. vykusio įsivertinimo metu išryškintus veiklos privalumus, trūkumus ir tobulintinas veiklas (2017 m. giliau analizuoti 2.4., 1.2.1. („Vertinimas ugdant“, „Mokinio pasiekimai ir pažanga“ rodikliai, pasirinktas tobulinti 1.2.1. (Mokinio pasiekimai ir pažanga“) rodiklis; 2018 m. giliau analizuoti 2.1.3., 2.3.1., 2.4.2. („Orientavimas į mokinių poreikius“, „Mokymasis“, „Mokinių įsivertinimas“ rodikliai, tobulinti pasirinkti 2.3.1. („Mokymasis“), 2.4.2.(„Mokinių įsivertinimas“) rodikliai, pateikti mokyklos pirminėje medžiagoje. Pažymėtina, kad įsivertinimo komanda dažniausiai naudoja apklausos metodą. Tačiau apklausose dalyvauja tik dalis tėvų, į pateiktus NMVA IQES online klausimynus atsakė tik 43,3 proc. tėvų, 83,3 proc. mokytojų, 94 proc. mokinių. Tai rodo dalies tėvų ir mokytojų atsakomybę ir įsipareigojimą mokyklai. (Bendrų sutarimų).

Vykdamas giluminį įsivertinimą, mokyklai rekomenduotina, daugiau naudotis įsivertinimo duomenimis mokinių pasiekimų gerinimui Mokyklai reikėtų gilesnės grįžtamojo ryšio analizės.

Apibendrinant galima teigti, jog įsivertinimas mokykloje vykdomas, tačiau jo rezultatai turėtų turėti reikšmingesnės įtakos ugdymo proceso kokybei ir geresniems mokinių pasiekimams.

Pagirtina yra tai, kad progimnazija veiklą įsivertina pakankamai objektyviai: palyginus mokyklos atlikto įsivertinimo išvadas su išorinio vertinimo rezultatais, paaiškėjo, jog daugumos rodiklių vertinimai sutampa.

3. VERTINAMŲ SRIČIŲ APRAŠYMAS

1. Mokinių pasiekiami rezultatai

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
1.1. Asmenybės tapsmas	2	<p>Asmenybės tapsmo vertinimas patenkinamai grindžiamas šiais duomenimis:</p> <p>Mokyklos misija – „... ugdyti atsakingą, aktyvią, savarankišką asmenybę...“, ugdomos vertybės: atsakomybė, pareiagingumas, tolerancija, pagarba, bendradarbiavimas. Progimnazijos filosofija – „Laiptelis aukščiau pasiekiamas kiekvienam“.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Mokinių parlamentas yra aktyvus, stengiantis burti moksleivius bendrai veiklai, turintis gražias iniciatyvas (organizuoja prevencines veiklas, protmūšius, kuria „Beržynėlio“ laidą, išleido laikraštuką „Varpelis“, veda radijo laidas, tačiau į veiklas įtraukiama apie 50 proc. mokinių). • Teigiamos įtakos mokinių asmenybės tapsmui turi estetiška mokyklos aplinka, erdvėse iškabinti stendai, kuriuose deklaruojamos vertybinės nuostatos bei ritmiškas ugdymo organizavimas. • Prieš išorinį rizikos vertinimą NMVA atliktos apklausos duomenimis, mokinių pritarimas teiginiui „<i>Man kartais sunku sutarti su kai kuriais mokiniais, mokytojais</i>“ įvertintas 2,9 iš 4. • Pokalbyje dalis mokinių, teigė, kad mokykloje pasitaiko patyčių atvejų, tačiau jos operatyviai sprendžiamos. <p>Mokykla formuoja mokinių vertybines nuostatas, bendruomeniškumą, socialinius įgūdžius paveikiai organizuodama gamtosauginę, sveikatinimo, projektinę veiklą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykla priklauso Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui „Sveika mokykla“. Į mokyklos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa: 1–4 klasėse į visų dalykų programų ugdymo turinį, 5–8 klasėse į dorinio ugdymo, gamtos ir žmogaus, biologijos, kūno kultūros dalykų ugdymo turinį, į 1–8 klasių vadovų veiklą, pažintinę kultūrinę veiklą, neformalųjį švietimą, organizuojamas sveikatos saugojimo ir stiprinimo, sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymo ir projekto „Sveikatiada“ veiklas, prevencines akcijas. • Progimnazijoje stipri gamtosauginė veikla. Mokykla yra laimėjusi 14 Žaliųjų vėliavų ir tarptautinių sertifikatų už gamtosauginę veiklą. • Progimnazija 3 metus iš eilės organizuoja respublikinę, tarptautinę mokslinę-praktinę konferenciją „Gamtamokslinis ugdymas XXI amžiaus mokykloje“. • Progimnazija didelį dėmesį skiria socialiniam emociniam ugdymui, dalyvauja projekte „Mokymasis būti“. • Steigėjo teigimu, mokykla didelį dėmesį skiria sveikatingumui, gamtosauginiam ugdymui. Tai nuosekli ir ilgametė veikla, ugdanti mokinių bendrąsias bei dalykines kompetencijas. <p>Nuoseklus vertybinių nuostatų ugdymas gamtosauginėje, sveikatinimo veikloje vertinamas kaip gerai vykdoma mokyklos veikla.</p> <p>Mokykloje stengiamasi atsižvelgti į mokinių asmenines galias, gebėjimus ir polinkius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017–2018 m. m. „Įsivertinimo ir pažangos anketoje“ nurodyta, jog teiginį „<i>Mokytojai man padeda pažinti mano gabumus ir pomėgius</i>“ mokiniai įvertino 3,2 (iš 4). Tačiau stebint pamokas, veiklas, kalbantis su mokytojais, mokiniais paaiškėjo, kad nėra bendrų susitarimų, kaip atpažinti gabius ir talentingus mokinius, atrasti jų polinkius, nuosekliai ugdyti gebėjimus. • Stebėtose pamokose, pamokos aspektas „<i>Keliant ugdymo tikslus, atsižvelgiama į mokinių patirtį, mokyklos veiklos kontekstą</i>“ įvertintas 2,4 (iš 4), pamokos aspektas „<i>Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes</i>“ įvertintas 2,4 (iš 4) (žr. 9 lentelę).
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Stebėtų pamokų protokolų analizė rodo, jog mokinių gebėjimų, galių, polinkių ugdymas pamokose, veiklose vertinamas vidutiniškai: pamokos aspektas „Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje“ įvertintas 2,6 (iš 4), pamokos aspektas „Mokytojai tinkamai ugdo kiekvieno gabumus, padeda silpnesniems, yra galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui“ įvertintas 2,4 (iš 4), pamokos aspektas „Individualūs mokinio pasiekimai ir pastangos matomi, pripažįstami, skatinami“ įvertintas 2,0 (iš 4) (žr. 1,7,12 lentelę). <p>Mokiniai iš dalies valdo save stresinėse situacijose, konstruktyviai sprendžia konfliktus, problemas, yra atsparūs neigiamoms įtakoms, sąmoningai renkasi sveiką gyvenimo būdą.</p> <p><i>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia daryti išvadą, kad Panevėžio Beržų progimnazijos mokinių asmenybės tapšmas vidutiniškas.</i></p>
1.2. Mokinio pasiekimai ir pažanga	2	<p>Mokinio pasiekimai ir pažanga progimnazijoje vidutiniškai ir vertinami kaip rizikinga mokyklos veikla. Toks vertinimas grindžiamas šiais duomenimis:</p> <p>Mokinių pasiekimai ir pažanga yra patenkinami, nes mokiniams iš dalies sudaromos sąlygos įsivertinti individualią pažangą, apibendrinti mokymosi rezultatus bei nusistatyti tolimesnius siekius.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Užimos 31 (2017 m.) ir 44 (2018 m.) prizinės vietos savivaldybės, apskrities, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose, į kuriuos įsitraukia (apie 50 proc.) mokinių tai rodo, kad neakademiniams mokinių pasiekimai yra geri. • 2017–2018 m.m. Įsivertinimo ir pažangos anketos rezultatai rodo, kad teiginys „Apskritai aš esu patenkinta(-s) savo vaiko mokymosi rezultatais“ įvertintas 3,3 iš 4. „Už gerą mokymąsi man yra padėkijama“ – 2,9 iš 4, tačiau 9 proc. stebėtų pamokų individualių mokinio pasiekimų ir pastangų pripažinimas bei skatinimas išskirtas kaip tobulintinas dalykas. • NEC duomenys lyginamosiose 2018 m. 8, 6 klasių mokinių pasiekimų pokyčio ataskaitose rodo, kad 6 klasės (2014 m. 4 klasės) mokinių matematikos, 8 klasės (2014 m. 4 klasės, 2016 m. 6 klasės) mokinių matematikos, skaitymo ir rašymo pasiekimai nuo 2014 m. nesiekė šalies vidurkio. • Remiantis Mokytojų tarybos posėdžių protokolais, 2018–2019 m. m. I pusmečio 1–4 kl. mokymosi kokybė – 53 proc. Aukštesniu ir pagrindiniu lygiu mokosi 48 proc., nepatenkinamu lygiu mokosi 9 proc. mokinių. 5–8 kl. mokymosi kokybė siekia 40 proc. Nepatenkinamu lygiu mokosi 9,8 proc. mokinių. 2017–2018 m. m. duomenimis 11 mokinių buvo palikti kurso kartojimui. • Mokyklos pirminėje informacijoje nurodoma, pokalbyje V GK teigiama, kad mokykloje analizuojami nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo, pusmečio ir metiniai pažangumo bei lankomumo duomenys, sudaromos sąlygos mokiniams lankyti dalykų konsultacijas (konsultacijų laikas skelbiamas prie kiekvieno kabineto durų), tačiau vertinimo dienomis mokinių konsultavimasis nebuvo aktyvus.

		<ul style="list-style-type: none"> • Remiantis stebėtų pamokų protokolais, mokinių pasiekimai ir pažanga pamokose stebimi nesistemiškai. Dalyje (47 proc.) stebėtų pamokų mokinio pasiekimai ir pažanga paminėta kaip tobulintinas pamokos aspektas (žr. 2 lentelę). Pamokos aspekto „<i>Individualūs mokinio pasiekimai ir pastangos matomi, pripažįstami, skatinami</i>“ vertinimo vidurkis yra 2,4 (žr. 1 lentelę), o pamokos aspekto „<i>Sugrįžtama prie mokymosi uždavinio, aptariamas pasiektas rezultatas</i>“ vertinimo vidurkis yra 2,1 (žr. 4 lentelę). 9 proc. stebėtų pamokų šie pamokos aspektai išskirti kaip tobulintini dalykai. Veiksmingas kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos matavimas užfiksuotas lietuvių k. 2a, 4a kl., istorijos 5a kl. pamokose. Tikslingas grįžimas prie pamokos uždavinio stebėtas lietuvių k. 2a, 4a kl., istorijos 5a, 7b kl., matematikos 4a kl. pamokose. • Pamokos aspekto „<i>Įtvirtinami daliniai rezultatai ir susiejami su tolesne pamokos eiga</i>“ vertinimo vidurkis – 2,2 (žr. 3 lentelę), o pamokos aspekto „<i>Mokiniai apibendrina išminktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires</i>“ vertinimo vidurkis – 2,1 (žr. 5 lentelę). Nedažnas, nesistemiškas pamokos rezultatų aptarimas daro neigiamą įtaką mokinių ugdymosi motyvacijai, pažangai ir pasiekimams. • Kaip tobulintinas aspektas „<i>Mokiniai apibendrina išminktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires</i>“ buvo paminėtas 27 proc. pamokų. Šiose pamokose retai fiksuotas mokymosi uždavinio įgyvendinimo lygis, trūko aiškaus pamokos apibendrinimo, todėl mokytojai ir mokiniai neturėjo galimybių tikslingai planuoti kitos pamokos ugdymosi pasiekimų ir pažangos. <p><i>Apibendrinant galima teigti, kad mokinių neakademiniai pasiekimai yra geri, tačiau pamokose jų individuali pažanga ir pasiekimai vertinami nesistemiškai, mokiniai retai patys įvardija ir apibendrina mokymosi rezultatus, nusimato tolesnės veiklos siekius.</i></p>
--	--	--

Srities išvados:

1. Mokykla formuoja mokinių vertybines nuostatas, bendruomeniškumą, socialinius įgūdžius organizuodama nuoseklią gamtosauginę ir sveikatinimo veiklą.

2. Individualūs mokinių pasiekimai olimpiadose, konkursuose ir varžybose yra geri, ir tai leidžia daryti išvadą, kad mokiniai turi galimybių pasiekti daugiau, kai jie tam tinkamai motyvuojami, mato prasmę ir pasiekia aiškų rezultatą.

3. Pamokose retai sudaromos tinkamos sąlygos mokiniams siekti mokymosi tikslų pagal gebėjimus ir mokymosi galias, individuali mokinio pažanga ir pasiekimai vertinami nesistemiškai, todėl dalies progimnazijos mokinių pasiekimai neatitinka Bendrosiose ugdymo programose keliamų tikslų. Tolesnio ugdymosi tikslai ir uždaviniai retai grindžiami informacija ir duomenimis apie mokinio pažangą ir pasiekimus. Visa tai neskatina savivaldaus ugdymo(si).

2. Pagalba mokiniui

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
2.1. Orientavimasis į mokinio asmenybės tapsmą	2	<p>Veikla, orientuota į šiuolaikiškos asmenybės tapsmą, pažįstant savo gabumus, polinkius, įsivertinant asmeninę kompetenciją grindžiama šiais faktais bei įžvalgomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Progimnazijos filosofija „<i>Laiptelis aukščiau pasiekiamas kiekvienam!</i>“ patvirtina bendruomenės atstovų teigimą, kad mokyklai svarbu mokinio asmenybės ūgtis, todėl mokykla siekia gerai pažinti mokinių sociokultūrinės aplinkos ypatumus, kompensuoti dalies progimnazijos mokinių nepakankamai palankias asmenybės ugdymuisi, sociokultūrinės aplinkos sąlygas. • Mokyklos strateginiame plane viena iš veiklos galimybių, galinčių pagerinti mokyklos veiklos kokybę, įvardinama mokinių asmeninės pažangos fiksavimo sistema. Pedagogų teigimu, mokykloje yra kuriami dalykinių gebėjimų asmeninės pažangos stebėjimo įrankiai, tačiau jų poveikis iš dalies analizuotas mokinių pažangai. • Tikslinga veiklą plėtoti toliau ir mokykloje tartis dėl duomenų tolimesnio naudojimo realiai mokymosi pažangai. Mokytojų ir mokinių teigimu, mokiniams sudėtinga atpažinti ir įvardinti pažangą gerinti galinčias veiklas, todėl šių kompetencijų ugdymas būtų tikslingas ir skatintų įprasminimą mokymą(si). • Vertintojų stebėtose pamokose per mažai išnaudojamos įprasminimo mokymosi galimybės, pateikiant įvairius gyvenimo įprasminimo būdus, mokant projektuoti asmeninio gyvenimo scenarijus, pažįstant savo gabumus ir pan.: šio pamokos aspekto įvertinimo vidurkis 2,36 (iš 4). Mokymosi įprasminimo būdai pamokose dažniausiai vertinti 2 lygiu (59,5 proc. pamokų) ir 3 lygiu (35,7 proc. pamokų), tačiau nei vienoje pamokoje šis aspektas nebuvo išskirtas kaip tinkama stiprioji veikla (žr. 6 lentelė); 7 pamokose (16,7 proc.) fiksuoti įvairūs gyvenimo įprasminimo pavyzdžiai, kai mokoma apibendrinti mokymosi rezultatus bei nusimatyti tolesnės veiklos siekius (žr. 5 lentelė). • Mokyklos dokumentų analizė, pokalbio su vadovais bei mokinių atstovais duomenys rodo, kad progimnazija pakankamai dėmesio skiria mokinių ugdymui karjerai, kurią koordinuoja ugdymo karjerai koordinatore: veikla integruojama į pamokas, klasių valandėles, orientuota į visų amžiaus tarpsnių mokinių ugdymą. Be tradicinių veiklų: išvykų į miesto ugdymo įstaigas, tėvų darbo vietas, bendradarbiavimo su miesto pramonės, verslo įmonėmis, mokykloje organizuojami tyrimai, testai mokiniams, praktiniai užsiėmimai, leidžiantys mokiniui geriau pažinti savo profesinius polinkius, į mokyklą atvyksta ir sėkmės istorijas pasakoja buvę mokiniai, žymūs žmonės. NMVA apklausos duomenimis, teiginį „Darome bendras veiklas už mokyklos ribų (su kitų mokyklų mokiniais, įvairiomis organizacijomis ir kt.)“ 76 proc. mokinių vertina gerai (3,0 balo iš 4). 80,5 proc. mokyklą baigusių mokinių renkasi tolimesnį mokymąsi miesto gimnazijose, kiti mokslą tęsia profesinėse mokyklose. • Pagalbos mokiniui specialistai, klasių vadovai įgyvendina prevencines programas, kurių pagalba ugdo mokinių socialines,

		<p>emocines kompetencijas. NMVA apklausos duomenimis, teiginį „Aš mokykloje jaučiuosi saugus visur (klasėje, koridoriuose, kieme, valgykloje, tualetuose ir kt)“ mokiniai vertina 3,2 balo (iš 4); progimnazijoje vykdomos ilgalaikės ir trumpalaikės prevencinės programos (<i>Olweus, Gyvai, Įveikiame kartu ir kt.</i>). Didelis dėmesys skiriamas sveikatos ugdymo, gamtosauginėms veikloms, kurių įgyvendinimas per praktiką ugdo mokinių bendrąsias kompetencijas, sudaro sąlygas mokiniams pažinti save ir pasaulį.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Progimnazijoje veikia meninius, kūrybinius, sportinius, gamtosauginius gebėjimus ugdančios neformaliojo švietimo veiklos, kurias lanko apie pusė mokinių (50,3 proc.), o teiginį „Mokykloje yra daug įdomių būrelių, renginių ir kitų veiklų“ mokiniai vertina 3,2 balo (iš 4), todėl galima teigti, kad neformalios veiklos padeda daliai mokinių geriau atpažinti savo gabumus bei polinkius ir juos ugdytis prasmingoje ir mokiniams patrauklioje veikloje.
2.2. Orientavimasis į mokinio poreikius	2	<p>Planuojamas ir įgyvendinamas ugdymo procesas iš dalies įgyvendina mokinių poreikius, nes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokų stebėjimo protokolų duomenys rodo, kad 14,3 proc. pamokų orientavimasis į mokinių poreikius išskirtas kaip stiprusis aspektas, tačiau daugumoje jų (apie 70 proc.) tokius vertintojų sprendimus pagrindžiančių teiginių turinyje akcentuota teigiama mokytojų praktika ugdymo medžiagą sieti su mokinių gyvenimo, o ne mokymosi, turimų žinių siejimo ir pritaikymo patirtimi. • MPI teigiama, kad progimnazijos administracija ir mokytojai analizuoja NMPP rezultatus, mokinių individualią pažangą, klasių pasiekimus, tačiau susitikimuose su vertintojais progimnazijos bendruomenės atstovai nepateikė aiškių argumentų, kaip surinkti duomenys buvo panaudojami ir kokią turėjo įtaką geresniam mokinių poreikių tenkinimui. • Susitikimuose su vertintojais dalyvavę progimnazijos bendruomenės atstovai pripažino dalies specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo problemas, akcentavo bendradarbiavimo su mokinių tėvais sunkumus, bet džiaugėsi, jog šie mokiniai dažnai pasiekia neblogus rezultatus kitose veiklose: sporte, renginiuose ir pan., dalies jų specialieji ugdymosi poreikiai yra dideli. • Mokykloje yra priimti susitarimai dėl pagalbos teikimo mokiniams tvarkos, konsultacijų organizavimo, bet jų vykdymo efektyvumas išnaudojamas nepilnai dėl dalies mokinių neįsitraukimo į prasmingo, tikslingo mokymosi ilginimą. • Progimnazija rūpinasi pagalbos gabiems mokiniams teikimu skatindama dalyvauti olimpiadose, konkursuose, gebėjimų ugdymui mokiniams skiriamos konsultacijos. • Teikdama pagalbą, mokykla pirmiausia naudojami savo vidiniais resursais (mokytojais, pagalbos mokiniui specialistais), bendradarbiauja su visomis reikalingomis specializuotomis tarnybomis (PPT, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, socialinių paslaugų teikėjais, policija). Pagal specialistų rekomendacijas, po pamokų dalis mokinių nukreipiami į Dienos centrą. • Ugdymo procesas planuojamas: veiklų, renginių ir pamokų tvarkaraščiai sudaromi orientuojantis į turimas ir galimas sąlygas –

		<p>mokytojų darbo grafikus, tarpusavio veiklų derinimą įstaigoje; planuojamos ir įgyvendinamos integruotos dalykinės pamokos, vyksta projektinės veiklos dienos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Progimnazija siekia derinti savo galimybes ir mokinių poreikius mokiniams renkantis neformaliojo švietimo veiklas, renka duomenis apie mokinių poreikius bei jų patenkinimo lygį. Mokyklos administracijos teigimu, mokykla stengiasi pasinaudoti duomenimis, įtraukiant naujas neformalias veiklas, nors visų poreikių tenkinti negali dėl lėšų stokos. • Dalis mokytojų gerai pažįsta mokinius ir žino jų skirtingas galimybes. Į tai buvo atsižvelgta 42,9 proc. pamokų, kai pagalbos mokiniui pamokoje aspektas įvertintas gerai ir labai gerai, o 7 iš jų (16,7 proc.) šis aspektas įvardintas - kaip stiprusis (žr. 7 lentelę). Šiose pamokose dažniausiai buvo teikiama pagalba silpnesniesiems mokiniams mokantis, tačiau stebėtų protokolų analizė rodo, kad 6 stebėtose pamokose (14,3 proc.) ši pagalba kokybiškai buvo teikta, kai klasėje kartu su mokytoju dirbo pagalbos mokiniui specialistas: teikta personalizuota pagalba, mokiniai mokėsi pagal individualiai paruoštą mokomąją medžiagą. • Progimnazijoje yra įsteigtos dvi specialiosios klasės, kuriose pagal bendrąsias ir pritaikytas programas ugdomi mokiniai, turintys įvairiapusių raidos sutrikimų ir didelių specialiųjų ugdymosi poreikių. Pirminio susitikimo su mokinių tėvais metu tėvai teigė, kad, galimybė mokytis įprastoje bendrojo ugdymo mokykloje suteikia vaikams daugiau galimybių prisitaikyti aplinkoje, įgyti gyvenimui būtinų socialinių kompetencijų. • Progimnazijoje yra susitarta dėl pagalbos mokiniams teikimo, konsultacijų organizavimo tvarkos, tačiau veiklų įgyvendinimo analizavimui skiriamas nepakankamas dėmesys. Konsultacijomis naudojasi tik dalis mokinių. NMVA mokinių nuomonės tyrime mokiniams teikiamos konsultacijos įvertintos 3,7 balo iš 4 ir yra viena aukščiausių verčių, tačiau teiginį „Mokytojai daugiau dėmesio skiria gerai besimokantiems mokiniams“ mokiniai vertina 2,5 iš 4, o teiginį „Pamokose mokytojai dažnai duoda skirtingas užduotis labai gerai ir ne itin gerai besimokantiems mokiniams“ – 2,9 iš 4 (priskiriama prie žemiausių verčių). <p><i>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Beržų progimnazijoje orientavimasis į mokinio poreikius yra patenkinamas.</i></p>
2.3. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės	2	<p>Atsakingas kiekvieno bendruomenės nario indėlis į mokyklos, siekiančios kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės, vertinamas kaip rizikinga veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NMVA atliktoje apklausoje mokytojų pritarimas teiginiui „Mokykloje retai vyksta bendri aptarimai, diskusijos apie mokinių mokymosi pasiekimus ir pažangą“ įvertintas žemiausia verte – 1,7 balo (iš 4), kas rodo, jog progimnazijos pedagoginė bendruomenė skiria dėmesį mokymosi pasiekimų gerinimui. Mokinių pasiekimų rezultatai aptariami Mokytojų tarybos posėdžiuose, metodinėse grupėse, VGK, ieškoma būdų, kurie padėtų mokiniams patirti didesnę mokymosi sėkmę (pvz., visų dalykų mokytojai stiprindami mokinių kompetencijų ugdymą, kelis mėnesius skiria aktyviam

	<p>pasirinktos kompetencijos ugdymui), organizuojamos konsultacijos mokymosi sunkumams įveikti, tačiau taikomų priemonių poveikis iš dalies tiriamas mokinių pasiekimų pažangai, mokykla nepakankamai orientuojasi į gilų bendrųjų kompetencijų (ypač mokėjimo mokytis), mokymosi savivaldumo, asmenybės tapsmo poveikį gerinant pasiekimus. Progimnazija yra susitarusi dėl mokinių pasiekimų, asmeninės pažangos vertinimo įrankių, tačiau jiems stinga konkretumo ir veiklos tęstinumo žingsnių.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentuose fiksuotiems susitarimams ir sprendimams stinga tikslumo, priešasčių ir pasekmių ryšio suvokimo, pvz.: pildant Individualios pažangos stebėjimo lapus, trūksta susitarimų ir sprendimų dėl tolimesnių veiksmų pažangai siekti; progimnazijos dokumentų analizės duomenys rodo, kad dažniau akcentuotas problemų aptarimas, svarstymas, rečiau problemų sprendimo būdai. • 2017–2019 metų strateginio, 2018–2019 mokslo metų veiklos planų tiksluose numatyta „Gerinti mokinių ugdymo(si) pasiekimus“, misijoje – „<...>ugdo atsakingą asmenybę<...>“, planuotos priemonės jiems pasiekti: veiklų diferencijavimas, IQES aplinkoje esančių mokymo(si) metodų taikymas, tačiau stebėtose pamokose šie aspektai stebėti retai, mokykloje iš dalies susitarta dėl laukiamo rezultato ir kokybinių pokyčių. NMVA parengtame klausimyne tėvų pritarimas teiginiui „Su manimi tariamasi dėl mokyklos ugdymo plano įgyvendinimo“ vertė – 2,7 balo (iš 4) ir yra viena žemiausiai vertinamų veiklos sričių. • Dokumentuose (MSP, MVP, MUP) yra numatytas bendradarbiavimas su mokinių tėvais, vienas iš ilgalaikių tikslų yra „Aktyvinti tėvų įtraukimą į mokyklos veiklą“, tačiau pirminio vizito metu mokinių tėvai pritarė, kad tik dalis tėvų yra įsitraukę į mokyklos veiklą, aktyviai dalyvauja organizuojamoje veikloje, kuri turi įtakos mokinių mokymosi pasiekimų ir asmenybės formavimosi ūgčiai. NMVA atliktos apklausos duomenimis, tėvų pritarimas teiginiams „Man svarbu tobulinti mokyklos veiklą – aš bendradarbiauju su mokyklos tėvų savivaldos atstovais“ , „Mokyklos bendruomenės nariai atsakingai dalyvauja įgyvendindami išsikeltus mokyklos tikslus ir uždavinius“ yra 2,5 balo (iš 4), o teiginio „Tėvų susirinkimų metu aš dažnai pasiūlau idėjų, kaip galima būtų pagerinti vaikų mokymąsi“ vertinimo vidurkis – 2,8 balo (iš 4) ir yra priskirti prie žemiausių verčių. • Materialiniai mokyklos ištekliai nėra itin gausūs. Mokyklos vadovų teigimu, reikalinga ir siekiama įsigyti šiuolaikiškų mokymo priemonių, atnaujinti kompiuterinę techniką skaitykloje. Priemonių poreikis tiriamas, analizuojami prioritetai, tariamasi su mokyklos savivaldos institucijomis kasmet įsigyjama dalis reikalingų priemonių. • Progimnazijoje vyksta veiklos kokybės įsivertinimas, kuriame dalyvauja dalis bendruomenės narių. Mokinių tėvai menkai įsitraukę į mokyklos susitarimų, veiklos vertinimą bei tobulinimą, tai rodo žemas dalyvaujančių apklausose skaičius. <i>Mokytojų, administracijos bei NEC pateikti ir vertintojų išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Panevėžio Beržų progimnazijos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės yra patenkinami.</i>
--	--

Srities išvados:

1. Panevėžio Beržų progimnazijos bendruomenė gerai pažįsta mokinius, žino jų socialinės aplinkos kontekstą ir problemas. Daliai vaikų daromas teigiamas poveikis ugdant mokinių asmenybę pasitelkiant pagalbos mokiniui specialistus, socialinius darbuotojus, mokytojus lyderius.

2. Progimnazija vykdo mokinių ugdymo karjerai veiklas per įvairią popamokinę veiklą, tačiau nepakankamai dėmesio skiria įvairioms mokymosi įprasminimo galimybėms ir būdams pamokose.

3. Pamokose, kurių metu klasėje dirba mokytojas ir pagalbos mokiniui specialistas, specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams skirtas pakankamas dėmesys, teikta personalizuota pagalba, mokiniai mokėsi pagal individualiai paruoštą mokomąją medžiagą; dirbant specialiosiose klasėse, siekiama sudaryti dar platesnes pagalbos mokiniui sąlygas, mokymą(si) derinti su mokinių galimybėmis esamuju laiku ir tai yra stiprioji progimnazijos veiklos kryptis.

4. Žemi mokinių akademiniai pasiekimai rodo, kad bendruomenei reikia tartis dėl konkrečių veiksmų, kurie didintų, plėtotų pagalbos mokiniui, šeimai galimybes. Progimnazijos susitarimų kultūra nepakankami grindžiama visų bendruomenės narių, ypač – tėvų ir dalies mokinių bei mokytojų įsitraukimu, atsakomybės už veiklos rezultatus prisiėmimu, pasidalytą lyderyste.

3. Ugdymo(si) procesas

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
3.1. Ugdymo(si) planavimas	2	<p>Ugdymas orientuotas į tradicinį mokymą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Keldami ugdymo(si) tikslus, mokytojai atsižvelgia į mokinių patirtį, mokyklos veiklos kontekstą</i>“ vertinimo vidurkis – 2,4. Tik 14 (33,3 proc.) pamokų šiuo aspektu vertintos labai gerai ir gerai, o šešiose pamokose šis aspektas išryškintas kaip stiprusis. • Pamokos aspekto „<i>Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes</i>“ vertinimo vidurkis – 2,43, 6-iose pamokose šis aspektas išskirtas kaip stiprusis. Dalies pamokų (apie 65 proc.) uždaviniuose numatyti pamatuojami, atsižvelgiant į skirtingas mokinių galimybes ir diferencijuoti atliekamų užduočių kiekybine raiška, orientuoti į konkretų išmokimą rezultatai; dalyje pamokų (apie 20 proc.) mokiniai įtraukti į uždavinio formulavimą, dalyje jų į asmeninį siekiamų rezultatų apibrėžimą. • Dauguma mokytojų išmano savo ugdymo sritį, mokomus dalykus, domisi ir seka naujoves, dalyvauja seminaruose, mokymuose, dalijasi patirtimi, tačiau įgytų kompetencijų raiška menkai reiškiamą praktikoje – vizito metu stebėtos 5 (10 proc.) šiuolaikinės pamokos, kai mokiniams teiktos tinkamos užduotys, padedančios ugdytis aukštesniuosis ugdymo(si) gebėjimus, tačiau 31 pamokoje (62,0 proc.) dominuoja žinių ir jų taikymo paradigma (žr. 16 lentelę). • Ilgalaikių planų analizė rodo, kad mokytojai laikosi bendrų susitarimų dėl planų formos ir struktūros, daugumos mokomųjų dalykų planai ir neformaliojo švietimo programos koreguojami ir tikslinami keičiantis mokymosi poreikiams ir situacijoms. • Organizuojant ugdymą, mokymosi laikas lanksčiai pritaikomas pagal ugdymo poreikius, esant poreikiui, keičiami pamokų tvarkaraščiai. Pamokų ir popamokinės veiklos tvarkaraščiai tenkina daugumos mokinių poreikius. Pokalbių su

		<p>mokiniais metu mokiniai teigė, kad ne visiems patogūs konsultacijų grafikai, nes mokiniai skuba į kitas ugdymo įstaigas, tačiau mokytojai lanksčiai žiūri į konsultacijų laiką, jie skelbiami ir viešinami matomose vietose.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos administracija vertina ir planuoja ugdymo proceso kokybę analizuodama mokytojų veiklos savianalizės duomenis, stebėdama ugdymo procesą, skatina mokytojus dalintis gerąja patirtimi. Ši veikla galėtų būti veiksmingesnė, jei mokykla įtrauktų kolegialaus grįžtamojo ryšio metodus, susitartų dėl sistemingos gerosios praktikos taikymo ir aptarimo būdų ir periodiškumo, skatintų reflektuoti apie savo pažangą. <p><i>Mokytojų, administracijos pateikti ir vertintojų išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Panevėžio Beržų progimnazijos ugdymosi planavimas yra vidutiniškas ir tik iš dalies padeda tinkamai organizuoti ugdymo procesą, o mokiniams – pasiekti gerų rezultatų.</i></p>
3.2. Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas	2	<p>Mokymosi lūkesčių ir mokinių pasiekimų skatinimas, padedantis formuoti aukštesniems mokinių siekiams bei įgyti prasmingos patirties vertinami vidutiniškai. Toks vertinimas grindžiamas šiais duomenimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Progimnazijos nuostatos ir palaikymas iš dalies padeda formuoti aukštesniems mokinių siekiams: mokiniai už gerą mokymąsi, lankomumą, padarytą pažangą skatinami žodžiu, padėkomis, kas mėnesį skiriamos įvairios nominacijos, gabūs mokiniai skatinami dalyvauti olimpiadose, konkursuose, varžybose. • Nors Įsivertinimo anketų duomenimis, teiginio „Mokytojai tiki, kad kiekvienas iš mūsų gali padaryti pažangą“ mokinių įvertinimas – 3,4 iš 4, tačiau iš stebėtų pamokų matyti, kad mokytojai retai leidžia patiems mokiniams išsikelti tikslus, pasirinkti temas, domisi mokymosi lūkesčiais. • Vertintojai pastebi, kad mokykloje jau yra teigiamų pokyčių stebint individualią mokinių pažangą (5–8 klasių mokiniai įsivertina daugumos dalykų pamokose, kiekvieną mėnesį pildo įsivertinimo lenteles), tačiau įsivertinimo duomenys jose fiksuojami dažniausiai abstrakčiai. Stebėtų pamokų, mokinių pasiekimų pažangos lapų-kortelių analizė rodo, kad refleksijos ir įsivertinimo duomenys iš dalies panaudojami ugdymo(si) tobulinimui, stinga gilesnės pasiekimų dermės su išsikeltais lūkesčiais analizės. • NVMA atliktų apklausų duomenimis „Pamokoje naudojamos užduotys ir medžiaga dažnai būna įdomios“ mokinių įvertinimas – 3 iš 4. „Mano vaikas pasakoja, kad mokykloje per pamokas daugiausiai kalba mokytojai, o mokiniai klausosi“ – 2,8 iš 4. Nors teiginio „Pamokoje naudojamos užduotys skatina mąstyti, spręsti įvairias problemas“ įvertinimas – 3,2 iš 4, tačiau pamokose retai stebėtas probleminio, kritinio mąstymo ugdymas. • 15 proc. vertintojų stebėtų pamokų planavimas ir prasmingų ugdymo(si) veiklų parinkimas vertintas kaip stiprusis veiklos aspektas. Šiose pamokose skatintas mokinių

		<p>smalsumas, mokymosi sėkmės patyrimas, pažinimo ir kūrybos džiaugsmo išgyvenimas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį</i>“ stebėtose pamokose vertinimo vidurkis – 2,6, moda (dažniausias vertinimas) – 2. Šis aspektas, kaip stiprusis, išskirtas 11 proc., kaip tobulintinas – 1 proc. stebėtų pamokų (žr. 10 lentelę). Paminėtinos pamokos, kuriose užduotys itin skatino mokinių smalsumą, entuziazmą – tai stebėta lietuvių k. 2a, 4a kl., matematikos 4a kl., matematikos specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams 5b kl., istorijos 5a, 7b kl. ir kt. pamokose. • Pamokos aspekto „<i>Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai</i>“ vertinimo vidurkis – 2,5, moda – 2. Kaip stiprusis šis pamokos aspektas išskirtas 5 proc., kaip tobulintinas – 1 proc. pamokų (žr. 6 lentelę). • Pamokos aspektas „<i>Mokytojai tinkamai ugdo kiekvieno mokinio gabumus, padeda silpnesniems, yra galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui</i>“ vertinimo vidurkis – 2,5, moda – 2. Kaip stiprusis šis pamokos aspektas išskirtas 5, kaip tobulintinas – 2 proc. pamokų (žr. 7 lentelę). <p><i>Apibendrinant išdėstytus duomenis, darytina išvada, kad Beržų progimnazijos mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas yra vidutiniški.</i></p>
3.3. Ugdymo(si) organizavimas	2	<p>Ugdymo(si) organizavimas priimtinas. Savivaldus mokymasis kai mokiniai geba išsikelti mokymosi tikslus bei pasirinkti mokymosi būdus vertinamas kaip rizikinga veikla. Toks išorės vertintojų sprendimas grindžiamas šiais duomenimis:</p> <p>Sąlygų sudarymas aktyviam skirtingų mokinių mokymuisi vertinamas vidutiniškai, nes mokinių bendradarbiavimo įgūdžiai nepakankami, pamokose dažniausiai vadovauja mokytojas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugdymosi organizavimas kaip stiprusis pamokos Aspektas, išskirtas 17 proc. stebėtų pamokų, tiek pat (17 proc.) pamokų šis aspektas įvardintas kaip tobulintinas (žr. 11 lentelę). • NMVA parengto klausimyno tėvams teiginio „<i>Pamokos gana dažnai vyksta ne mokykloje</i>“ įvertis – 2,1 (iš 4). Mokyklos mokytojų, administracijos teigimu, pamokos vyksta ir netradicinėse erdvėse (bibliotekose, muziejuose, parkuose ir kt.). Vertinimo dienomis teko stebėti pamokų, kai ugdymo procesas vyko ne tik klasėse, bet ir kitose mokyklos erdvėse: žaidimų ir poilsio (Judriojoje ir Ramybės salose) zonos, valgykloje (istorijos 5a, 5b kl., lietuvių k. 5a, 7b kl.). • Mokinių teigimu, integruotos pamokos jiems patinka, nes žadina jų smalsumą, palaiko motyvaciją. • Mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad kokybiškam ugdymui užtikrinti mokyklai trūksta inovatyvių interaktyvių mokymosi priemonių, kurios skatintų mokinių smalsumą, padarytų ugdymo(si) procesą patrauklesniu, šiuolaikiškesniu. Be to, trūksta lėšų bibliotekos – skaityklos

	<p>modernizavimui, kompiuterių atnaujinimui. 2017–2018 m. m. Įsivertinimo ir pažangos anketos mokinių teiginio „Mūsų klasės pamokose naudojama įvairi kompiuterinė ir kt. įranga ir priemonės“ – įvertinimas – 3,2 (iš 4).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertinimo metu pamokose turimos mokymo(si) priemonės buvo dažniausiai naudojamos tikslingai, atitiko mokinių amžių, patirtį bei dalyko turinį. Daugeliu atvejų informacinės technologijos naudotos tradiciškai: mokymo(si) medžiagai pateikti, informacijai vizualizuoti, pamokos temai ir uždaviniui skelbti. <p>Savivaldus mokymasis vertinamas kaip rizikinga veikla. Retai sudaromos galimybės kiekvienam mokiniui patirti įvairius mokymo būdus ir formas, išbandyti įvairių rūšių užduotis ir kuo įvairesnes veiklas įvairiuose kontekstuose, mokymą vadovaujant mokytojams derinti su savivaldžiu mokymu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dauguma stebėtų pamokų (62 proc.) organizuotos tradicine (mokymo) paradigma: dominavo mokytojas, o mokiniui teko pasyvaus informacijos priėmėjo ir nurodymų vykdytojo vaidmuo. Pamokose remtasi mokinių turimomis žiniomis, naujai mokomi dalykai sieti su anksčiau išmoktais, tačiau retai sudarytos galimybės patiems mokiniams susirasti reikiamą informaciją, pasirinkti užduočių atlikimo būdą, apmąsčius patirtį suvokti veiksmingo mokymosi kliuvinius. • Pamokos aspekto „<i>Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi</i>“ vidurkis – 2,17, moda – 2. Mokinių gebėjimas išsikelti mokymosi tikslus, atsakomybės už savo mokymąsi ugdymas, aktyvumo išlaikymas kaip stiprusis pamokos aspektas išskiriamas 3 proc. pamokų, o kaip tobulintinas – 19 proc. pamokų (žr. 13 lentelę). Šiose pamokose nesudaromos galimybės mokiniams prisiimti atsakomybę, už savo mokymąsi, išsikelti ugdymosi tikslų, mokiniams trūksta savarankiško darbo įgūdžių. • Nors mokytojų anketinės apklausos rodo, kad jie sudaro sąlygas, kiekvienam mokiniui pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, tačiau, apibendrinus stebėtų pamokų protokolus, pamokos aspekto „<i>Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes</i>“ kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas 5 proc. stebėtų pamokų (žr. 9 lentelę). • 2017–2018 m. m. Įsivertinimo ir pažangos anketos mokytojų teiginio „<i>Mokiniai daug geriau supranta temą, kai jiems paaiškinu, nei jie patys ieško ir atranda atsakymus</i> – įvertinimas – 2,8 (iš 4). Mokiniai teiginį „<i>Kas ir kaip vyks(-ta) pamokose planuoja ir sprendžia tik mūsų mokytojai</i>“ įvertino 2,9 iš 4. Stebėtų pamokų protokolų analizė rodo, kad mokinių mokymosi motyvacijai, įsitraukimui ir aktyvumui mokantis įtaką darė mokytojo suplanuota veikla. <p><i>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Panevėžio Beržų progimnazijos mokinių savivaldumas mokantis yra patenkinamas. Rėmimasis šiuolaikine mokymosi paradigma stiprintų kompetencijų ugdymą(si), savivaldaus</i></p>
--	---

		<p><i>mokymosi gebėjimus, mokymosi motyvaciją, pagerintų asmeninę mokinių pažangą ir progimnazijos pasiekimus. Išvardinti faktai leidžia daryti išvadą, kad savivaldų mokinių mokymąsi verta sustiprinti ir išplėtoti.</i></p>
3.4. Mokymasis	2	<p>Mokymasis progimnazijoje vidutiniškas. Toks vertinimas grindžiamas šiais duomenimis:</p> <p>Mokinių mokymosi savivaldumo įgūdžiai yra patenkinami, nes mokiniai dažniausiai nekelia mokymosi tikslų bei tik iš dalies geba susirasti reikiamą informaciją, klausti, prašyti pagalbos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017–2018 m. m. Įsivertinimo ir pažangos anketos rezultatai rodo, kad „<i>Su mokytoju planuojame mano mokymosi tikslus ir galimybes tikslams pasiekti</i>“ – 2,7 iš 4. „<i>Per pamokas aš turiu galimybę pasirinkti įvairaus sunkumo užduotis</i>“ – 2,3 iš 4, bet 38 proc. mokinių neturi galimybės pasirinkti užduočių atlikimo būdo. • NMVA mokinių apklausos duomenys rodo, kad teiginiai: „<i>Pamokose skatinami kelti sau mokymosi tikslus, planuoti savo darbą</i>“ įvertintas 3,2 įverčiu iš 4. „<i>Galime pasirinkti, kaip atlikti užduotis</i>“ įvertintas 2,7 iš 4. „<i>Galime pasirinkti skirtingo sunkumo užduotis, išbandyti save</i>“ – 2,8 iš 4. <p>Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolus, matyti, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 62 proc. pamokų organizuotos taikant poveikio paradigmą ir mokiniams dažniausiai nebuvo sudarytos sąlygos kelti mokymosi tikslus, savarankiškai pasirinkti užduotis ar jų atlikimo būdą. Toks mokymasis laikomas vidutinišku (žr. 11 lentelę). <p>Pamokose ir kitose veiklose sudarytos sąlygos iš dalies mokiniams leidžia pristatyti savo pasiekimus, demonstruoti juos ir paaiškinti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NMVA mokinių apklausos duomenys rodo, kad teiginiai: „<i>Mokytojai dažnai mus skatina aktyviai mokytis (teikti pavyzdžių, argumentuoti)</i>“ įvertintas 3,4 įverčiu iš 4. „<i>Vienose pamokose įgytas žinias panaudojame ir kitų dalykų pamokose</i>“ įvertintas 3,3 įverčiu iš 4. • Daugumoje (85 proc.) stebėtų pamokų mokiniai skatinti sieti išmokus dalykus ir asmenines patirtis. Šią sėkmingą patirtį mokytojai galėtų išplėsti skatindami patirtinį, į problemų sprendimą orientuotą mokymą(si), organizuodami asmeninę mokymosi patirties refleksiją. • Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolus, matyti, kad pamokos aspekto „<i>Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,7, moda – 2. Šis aspektas 22 proc. pamokų paminėtas kaip stiprusis. Aukščiausiai šis aspektas vertintas socialinio ugdymo (vidurkis – 4), dorinio ugdymo, meninio tech. ugdymo (vidurkis – 3), matematikos, lietuvių k. (vidurkis – 2,7) (žr. 14 lentelę). • Dalyje stebėtų pamokų (27 proc.) mokiniai tirdami, sprenddami problemas mokyti suvokti, patikrinti savo

		<p>supratimą: NVMA atliktų apklausų duomenimis, teiginių „Pamokoje naudojamos užduotys skatina mąstyti, spręsti įvairias problemas“ mokiniai įvertino 3,2 (iš 4).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Parenkamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,38, šis aspektas kaip stiprusis nepaminėtas nei vienoje pamokoje. Geriausiai užduočių parinkimas vertintas socialinio ugdymo (vidurkis – 3,5), dorinio ug. (vidurkis – 2,7), meninio tech. ugdymo (vidurkis – 2,5) (žr. 15 lentelę). • Pokalbyje su Metodine taryba mokytojai teigė kad skatina mokinius planuoti savo mokymąsi, tačiau stebėtose pamokose tokia veikla organizuota retai. Mokinių teigimu, planuoti ir valdyti mokymosi laiką namuose jiems ne visada sekasi dėl namų darbų krūvio, pasiruošimo kontroliniams darbams, o pamokose mokymosi laiką dažniausiai suplanuoja mokytojai. <p><i>Apibendrinant išdėstytus faktus, darytina išvada, kad progimnazijos mokinių mokymasis vertinamas patenkinamai. Pamokose mokymas siejamas su mokinio gyvenimo patirtimi, turimomis žiniomis, tačiau mažai įtraukiami į savo mokymosi tikslų išsikėlimą, problemų sprendimų orientuotą patirtinį, tiriamąjį mokymąsi.</i></p>
3.5. (Iš)vertinimas ugdymui	2	<p>(Iš)vertinimas ugdymui, padedantis suvokti savo mokymosi sunkumus ir siekti asmeninės pažangos progimnazijoje yra patenkinamas. Toks vertinimas grindžiamas šiais duomenimis:</p> <p>Stebėtų pamokų analizė parodė, kad dažnu atveju pamokose atliktų užduočių, veiklų vertinimui stigo aiškių, konkrečių kriterijų ir užduočių, skirtų patikrinti, įvertinti ar įsivertinti kiekvieno mokinio išmokimą pamokoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš(vertinimas) ugdymui kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 16 proc, kaip tobulintinas – 13 proc. stebėtų pamokų (žr. 17 lentelę). • Planuodami pamoką ir formuluodami mokymosi uždavinius, mokytojai retai numatė ir mokiniams įvardijo aiškius vertinimo kriterijus. Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolų duomenis, paaiškėjo, kad pamokos aspekto „<i>Mokiniai informuojami, su jais aptariama, kokie numatomi vertinimo kriterijai</i>“ vertinimo vidurkis yra 2,36 (žr. 18 lentelę), moda – 2. Vertinimo kriterijų aiškumas pamokoje kaip stiprusis pamokos aspektas paminėtas 3 proc. kaip tobulintinas – 3 proc. pamokų. • Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolus, matyti, kad pamokos aspekto „<i>Mokytojai supratingai reaguoja į mokinių klaidas, vyrauja pozityvi nuostata vertinant pasiekimus ir pažangą</i>“ vertinimo vidurkis – 2,43. Šis pamokos aspektas kaip stiprusis paminėtas 5 proc., tobulintinas – 1 proc. stebėtų pamokų (žr. 19 lentelę). • Pamokos aspekto „<i>Abipusis grįžtamasis ryšys padeda</i>

	<p><i>mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – optimaliai siekti pažangos“</i> vertinimo vidurkis – 2,43 (žr. 20 lentelę), moda (dažniausias vertinimas) – 2. Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolų duomenis, paaiškėjo, kad pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys, kaip stiprusis pamokos aspektas, užfiksuotas 1 proc., kaip tobulintinas – 1 proc. pamokų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Mokiniai skatinami reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytiis suvokti kas jam padeda ar trukdo siekti pažangos“</i> vertinimo vidurkis – 2,26 (moda - 2). Kaip stiprusis šis pamokos aspektas paminėtas 7 proc., kaip tobulintinas – 8 proc. pamokų. Paveiki mokinių refleksija, padedanti mokiniui suvokti savo mokymosi sunkumus, fiksuota lietuvių k. 2a kl., istorijos 5a kl., technologijų 7a kl., matematikos 4a kl. pamokose. • 2017–2018 m. m. Įsivertinimo ir pažangos anketos rezultatai rodo, kad mokinių nuomonių apklausoje pateikto teiginio „<i>Beveik kiekvienoje pamokoje paliekama laiko permąstyti, ko išmokome, kas trukdė geriau mokytiis“</i> įvertis – 2,8 iš 4. • Progimnazijos dokumentuose yra užfiksuoti bendri susitarimai dėl mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo, bendrųjų kompetencijų ugdymo, tačiau vertinimo metu stebint ugdymo procesą pastebėta, kad ne visada kompetencijų ugdymas būdai pamokose buvo veiksmingi, pagrįsti, padedantys siekti pažangos bei įveikti mokymosi sunkumus. • Tėvams informacija apie mokinių pažangą ir pasiekimus mokykloje teikiama tradiciniais būdais: panaudojant elektroninį dienyną, kalbant individualių susitikimų, susirinkimų metu arba telefonu. • Apklausoje pateikto teiginio tėvams „<i>Mokytojai su manimi/mumis aptaria vaiko mokymosi pasiekimus, tikslus ir mano vaikui keliamus lūkesčius“</i> įvertis – 3,4, „<i>Man yra aišku, už ką mokytojai vaikui rašo gerus ar blogus pažymius“</i> – 3,3 (iš 4), tačiau stebėtose pamokose retai (17 proc.) buvo taikomas argumentuotas, į mokinio pasiekimų gerinimą nukreiptas vertinimas. <p><i>Apibendrinant pateiktus duomenis galima teigti, kad mokinių skatinimas reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, (įsi)vertinti pamokose progimnazijoje nesistemiškas, todėl nesudaro galimybių sekti individualių mokinio pažangą, patiems mokiniams prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi ir siekti geresnių mokymosi rezultatų.</i></p>
--	--

Srities išvados:

1. Ugdymo turinys (mokomoji medžiaga) siejamas su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo praktika ir mokinių turima patirtimi yra stiprusis progimnazijos aspektas, motyvuojantis mokinius siekti aukštesnių rezultatų, vertinti mokslo ir pasiekimų naudą jam asmeniškai ir visuomenės pažangai.

2. Stebėtose pamokose nepakankamas dėmesys skirtas pamokos struktūrinėms dalims išlaikyti, ypač giluminiam, mokymosi kompetencijas ugdančiam rezultatų įsivertinimui ir aptarimui. Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog progimnazijoje planuodami pamokas, mokytojai skiria dėmesį ugdomų kompetencijų pristatymui, o ne praktiniam ugdymui ir tvarumui, kuris skatintų mokinio motyvaciją siekti aukštesnių pasiekimų ir pažangos.

3. Stebėtose pamokose retai numatyti aiškūs pasiekimų vertinimo kriterijai, kelti mokymosi iššūkiai, reflektuota apie mokymosi sėkmę. Nepakankamas dėmesys mokinių pažangos ir pasiekimų pamatavimui pamokoje, mokinius aktyvinančių užduočių, metodų ir priemonių trūkumas lemia, kad daliai mokinių pamokose nuobodu, stinga tinkamo lygio iššūkių, ir tai turi neigiamos įtakos jų mokymosi motyvacijai bei pasiekimams.

4. Pamokose vyrauja tradicinė ugdymo paradigma. Ugdomoji veikla nepakankamai šiuolaikiška, įdomi bei veiksminga: mokytojai neišnaudoja galimybių stiprinti mokinių atsakomybę už mokymosi rezultatus, nesudaro tinkamų sąlygų įsivertinti asmeninę pažangą, reflektuoti, apibendrinti pasiektus rezultatus, keltis naujus tikslus ir siekius.

4. REKOMENDACIJOS

Švietimo ir jaunimo reikalų skyriui

1. Sudaryti palankias mokinių ugdymo(si) sąlygas specialiosiose klasėse ir įgyjant pagrindinį (pirmos pakopos) išsilavinimą.

2. Inicijuoti ir užtikrinti progimnazijos tinklaveiką su kitomis savivaldybės mokyklomis identifikuotoms rizikoms pašalinti.

Mokyklos administracijai

1. Rengiant ugdymo įstaigos strateginį planą 2020–2022 metams, atsižvelgti į rizikos vertinimo rekomendacijas, numatant konkrečias priemones, už jų įgyvendinimą atsakingus asmenis ir apibrėžtus kokybinius vertinimo kriterijus.

2. Organizuoti mokymus progimnazijos pedagoginei bendruomenei šiomis temomis: mokinių įtraukimas į asmeninių mokymosi (pamokos) tikslų formulavimą; savivaldis mokymasis, asmeninės pažangos įsivertinimas remiantis susitartais kriterijais pamokoje.

3. Sudaryti sąlygas mokytojų didaktinių kompetencijų tobulinimui – padėti pereiti nuo poveikio ar sąveika grįstos mokymo sampratos į mokymąsi akcentuojančią pedagoginę veiklą, skatinti mokytojus taikyti ne vien tradicinius mokymo metodus, bet ir individualius bei grupinius problemų sprendimo būdus, projektus, mokymąsi iš patirties, individualų tyrinėjimą, savivaldų mokinių mokymąsi, darbą su įvairiais informacijos šaltiniais.

4. Siekiant mokinių pasiekimų gerinimo, ieškoti vidinių ir išorinių resursų kryptingam visos pedagogų bendruomenės darbui.

Metodinei tarybai

1. Susitarti dėl konkrečių priemonių mokinių pasiekimams gerinti, vykdyti numatytų priemonių stebėseną, analizę ir vertinti veiksmingumą kokybiniu požiūriu.

2. Pasinaudoti Kolegialaus grįžtamojo ryšio metodika, sudarančia galimybę dalintis gerosiomis praktikomis bei mokytis vieniems iš kitų.

Mokyklos vidaus veiklos įsivertinimo grupei

1. Vykdam ugdymo įstaigos veiklos vertinimą ir tobulinimo procesus, įtraukti didesnę procentą visų respondentų grupių skaičių, taip skatinant bendruomeniškumo ir kryptingo veiklos tobulinimo procesą.

2. Analizuoti progimnazijos veiklos tobulinimo priemonių poveikį mokinių pažangai ir pasiekimams.

Mokytojams

1. Planuojant pamokas, tikslinga skirti didesnę dėmesį pamokos struktūrinėms dalims, ypač giluminiam, mokymosi mokytis kompetencijas ugdančiam rezultatų įsivertinimui ir aptarimui.

2. Mokyti mokinius reflektuoti ir apibendrinti savo mokymąsi realiais faktais bei remiantis įsivertinimo informacija planuoti tolimesnio mokymosi siekius.
3. Atsižvelgiant į mokinių poreikius individualizuoti ir diferencijuoti mokymosi veiklas pamokoje.
4. Per pamokas sudaryti sąlygas gabesniems mokiniams atlikti sudėtingesnes užduotis, sudaryti mokiniams sąlygas labiau pažinti savo gabumus, mokyti juos įsivertinti savo asmeninę kompetenciją, stebėti savo pažangą ir patiems kelti tolesnio ugdymosi tikslus.
5. Savišvietos ir kitais būdais tobulinti kompetencijas šiuolaikinės pamokos organizavimo klausimais.

Vadovaujančioji vertintoja

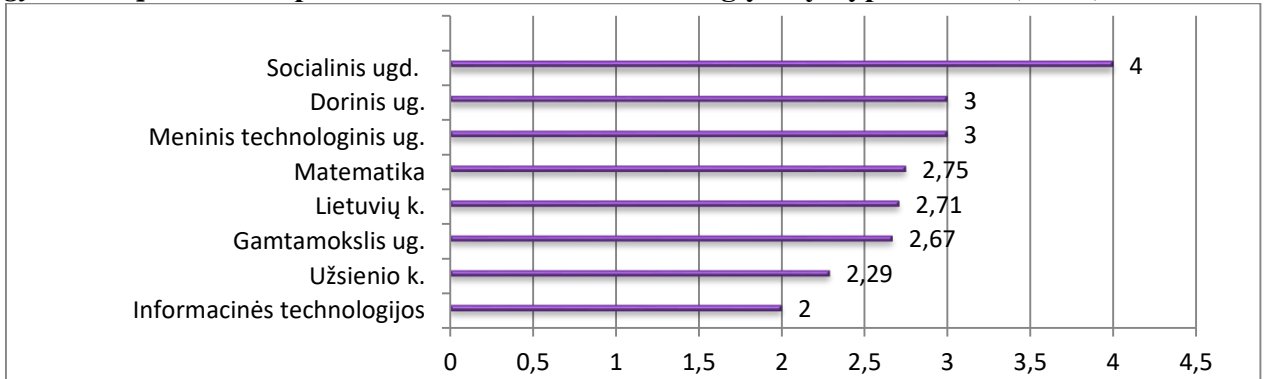
Romualda Stovolos

Mokyklų išorinio vertinimo skyriaus vedėja

dr. Snieguolė Vaičekauskienė

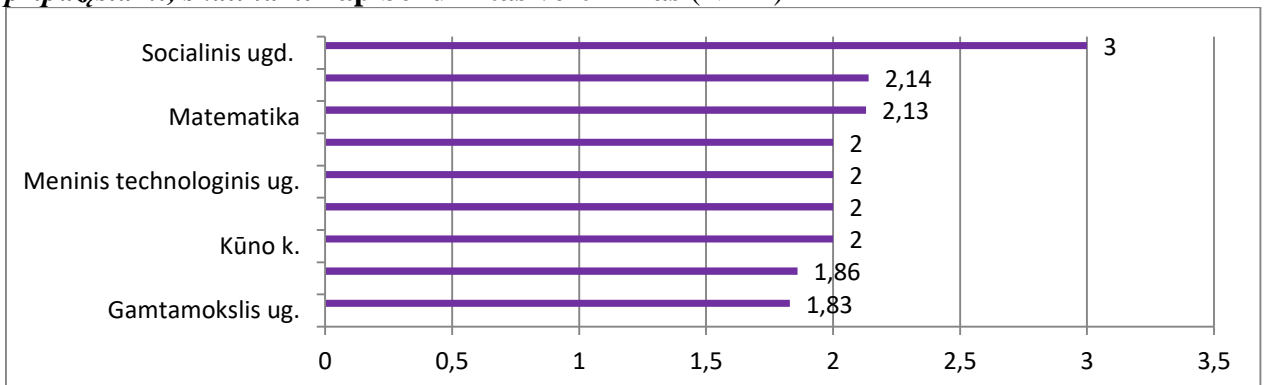
Apibendrintas pamokų kokybės pagal aspektus, sietinus su gerai vykdoma mokyklos veikla, vertinimas

1 pav. Pamokos aspekto „Mokomoji medžiaga siejama su kitais mokomaisiais dalykais gyvenimo patirtimi“ apibendrintas vertinimas skirtingų dalykų pamokose (N=42)

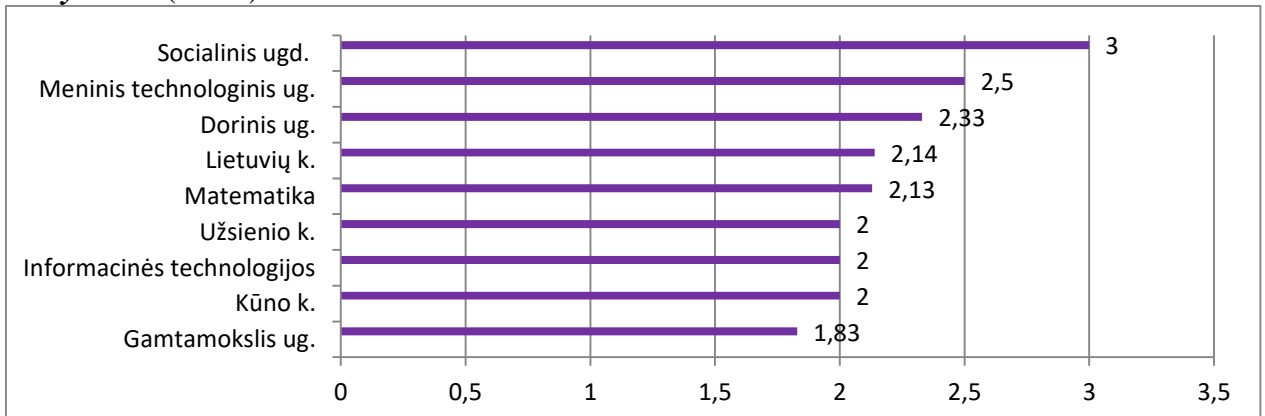

Apibendrintas pamokų kokybės pagal aspektus, sietinus su rizikinga mokyklos veikla, vertinimas

2 pav. Pamokos aspekto „Individualūs mokinio pasiekimai ir pastangos matomi, pripažįstami, skatinami“ apibendrintas vertinimas (N=42)

3 pav. Pamokos aspekto „Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi“ (N=42)

Individualių mokinio pasiekimų ir pastangų pripažinimo apibendrintas vertinimas (N=42)
1 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
3	10	29	-
7,1 proc.	23,8 proc.	69,1 proc.	

Orientavimosi į rezultatą aspektų vertinimo pamokose apibendrinti duomenys
2 lentelė

Aspektas	Vertinimų vidurkis	Stiprusis pamokos aspektas (proc.) (pliusas)	Tobulintinas pamokos aspektas (proc.) (minusas)
Individualūs mokinio pasiekimai ir pastangos matomi ir pripažįstami	2,38	4,67	8,89
Daliniai rezultatai siejami su tolesne pamokos eiga	2,21	0,67	2,22
Rezultatų aptarimas pagal mokymosi uždavinį	2,14	1,33	8,89
Mokiniai apibendrina mokymosi rezultatus ir nusimato tolesnės veiklos siekius	2,05	2	26,67

Dalinių rezultatų siejamo su tolesne pamokos eiga apibendrintas vertinimas (N=42)
3 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
2	9	27	4
4,8 proc.	21,4 proc.	64,3 proc.	9,5 proc.

Pastaba: 1 (3,85 proc.) pamokoje daliniai rezultatai neaptariami.

Rezultatų aptarimo pagal mokymosi uždavinį apibendrintas vertinimas (N=42)
4 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
1	7	31	3
2,4 proc.	16,7 proc.	73,8 proc.	7,1 proc.

Mokinių gebėjimų apibendrinti mokymosi rezultatus bei nusimatyti tolesnės veiklos siekius apibendrintas vertinimas (N=42)
5 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
-	7	30	5
-	16,7 proc.	71,4 proc.	11,9 proc.

Pastaba: 1 (3,85 proc.) pamokoje mokymosi rezultatai neaptariami.

Mokiniais rodomų įvairių mokymosi įprasminimo būdų pamokoje apibendrintas vertinimas (N=42)
6 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
2	15	25	-
4,8 proc.	35,7 proc.	59,5 proc.	-

Kiekvieno mokinio ugdymo pagal jo gabumus, pagalbos silpnesniems mokiniams ir galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui apibendrintas vertinimas (N=42)

7 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
2	16	24	-
4,8 proc.	38,1 proc.	57,1 proc.	-

Savalaikės, informatyvos, gerai dozuotos grįžtamosios informacijos pateikimo mokiniams apibendrintas vertinimas (N=42)

8 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
2	19	21	-
4,8 proc.	45,2 proc.	50 proc.	-

Mokymosi uždavinių, orientuotų į skirtingas mokinių galimybes, apibendrintas vertinimas (N=42)

9 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
3	12	27	-
7,1 proc.	28,6 proc.	64,3 proc.	-

Naudojamų užduočių ir mokomosios medžiagos, skatinančios mokinių smalsumą ir dėmesį, pateikimo pamokose apibendrintas vertinimas (N=42)

10 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
6	13	23	-
14,3 proc.	30,9 proc.	54,8 proc.	-

Kiekvieno mokinio ugdymosi planavimo ir organizavimo aspektų vertinimo pamokose apibendrinti duomenys

11 lentelė

Aspektas	Vertinimų vidurkis	Stiprusis pamokos aspektas (proc.) (pliusas)	Tobulintinas pamokos aspektas (proc.) (minusas)
Sudaromos sąlygos mokytis pagal gebėjimus ir patirti sėkmę, bendradarbiauti	2,6	12,7	2,3
Mokomoji medžiaga siejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi	2,7	22,0	1,1
Parenkamos užduotys, skatinančio tiriamąjį, probleminį mokymąsi	2,3	2,0	-
Mokymas vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi	2,2	2,7	18,9

Mokytojo sudaromų sąlygų mokytis pagal gebėjimus, patiriant sėkmę ir bendradarbiaujant, apibendrintas vertinimas (N=42)

12 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
6	15	20	1
14,3 proc.	35,7 proc.	47,6 proc.	2,4 proc.

Mokymo ir savivaldaus mokymosi dermės pamokose apibendrintas vertinimas (N=42)

13 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
-	10	29	3
-	23,8 proc.	69,1 proc.	7,1 proc.

Mokomosios medžiagos siejimo su kitais mokomaisiais dalykais bei gyvenimo patirtimi apibendrintas vertinimas (N=42)

14 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
7	17	18	-
16,7 proc.	40,4 proc.	42,9 proc.	-

Užduočių, skatinančių tiriamąjį, probleminį mokymąsi, skyrimo apibendrinti duomenys (N=42)

15 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
3	11	27	1
7,1 proc.	26,2 proc.	64,3 proc.	2,4 proc.

Užduočių, pateiktų pamokose, veiklose, pagal kognityvinius gebėjimus apibendrintas vertinimas (N=42)

16 lentelė

Žinių ir taikymo užduotys	Aukštesniuosius ugdymo(si) gebėjimus ugdančios	Tinkamos užduotys, padedančios ugdytis aukštesniuosius ugdymo(si) gebėjimus
31	14	5
62,0 proc.	28,0 proc.	10,0 proc.

Mokinių vertinimo ir įsivertinimo aspektų vertinimo pamokose apibendrinti duomenys

17 lentelė

Aspektas	Vertinimų vidurkis	Stiprusis pamokos aspektas (proc.) (pliusas)	Tobulintinas pamokos aspektas (proc.) (minusas)
Informavimas apie vertinimo kriterijus	2,36	3,3	3,3
Pozityvi nuostata vertinant pasiekimus ir pažangą – supratingas reagavimas į klaidas	2,43	4,7	1,1
Konstruktivus grįžtamasis ryšys – padedantis mokytis	2,43	1,3	1,1
Mokinių įsivertinimas kaip savivoki veikla, padedanti mokytis	2,26	6,7	7,8

Informavimo apie vertinimo kriterijus apibendrintas vertinimas (N=42)

18 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
2	13	25	2
4,8 proc.	30,9 proc.	59,5 proc.	4,8 proc.

Pastaba: 2 (4,8 proc.) pamokose vertinimo kriterijai visiškai nebuvo minimi.

Pozityvių nuostatų ,vertinant pasiekimus ir pažangą – supratingo reagavimo į klaidas apibendrintas vertinimas (N=42)

19 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
1	16	25	-
2,4 proc.	38,1 proc.	59,5 proc.	-

Konstruktyvaus grįžtamojo ryšio – padedančio mokyti apibendrintas vertinimas (N=42)

20 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
2	14	26	-
4,8 proc.	33,3 proc.	61,9 proc.	-

Mokinių įsivertinimo kaip savivokios veiklos, padedančios mokyti apibendrintas vertinimas (N=42)

21 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
3	7	30	2
7,1 proc.	16,7 proc.	71,4 proc.	4,8 proc.

Pastaba: 2 (7,7 proc.) pamokose nebuvo sudarytos sąlygos mokiniams apmąstyti savo mokymąsi.

22 lentelė

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal mokytojo kvalifikacinę kategoriją

Kvalifikacinė kategorija	Vertinimo vidurkis
Mokytojas	2,17
Vyresnysis mokytojas	2,32
Metodininkas	2,50
Ekspertas	3,33

23 lentelė

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal paradigmą

Paradigma	Vertinimo vidurkis
Mokymo (tradicinė)	2,09
Bandoma dirbti šiuolaikiškai	2,66
Mokymosi (šiuolaikinė)	3,49

24 lentelė

Pamokų vertinimas pagal klases

	N	Keliant ugdymo tikslus, atsižvelgiama į mokinių patirtį, mokyklos veiklos kontekstą	Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes	Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje	Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi	Parenkamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi	Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi	Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį	Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai	Mokytojai tinkamai ugdo kiekvieno gabumus, padeda silpnesiems, yra galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui	Teikiama papildomi paaiškinimai netrikdo mokinių darbo, skatina ir padeda jiems siekti pažangos	Teikiama pagalba mokiniams jų savęs vertinimo ir grupės darbo įsivertinimo procese	Mokiniai grįžtamąją informaciją gauna tinkamu laiku, informatyviai, gerai dozotą, aiškiai suvokta, ko iš jų tikimasi	Mokiniai informuojami, su jais aptariama, kokie numatomi vertinimo kriterijai	Mokytojas supratingai reaguoja į mokinių klaidas, vyrauja pozityvi nuostata vertinant pasiekimus ir pažangą	Abipusis grįžtamasis ryšys padeda mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – optimaliai siekti pažangos	Mokiniai skatinami reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytis suvokti, kas jam padeda ar trukdo siekti pažangos	Individualūs mokinio pasiekimai ir pastangos matomi, pripažįstami, skatinami	Įvertinami daliniai mokymosi rezultatai ir susiejami su tolesne pamokos eiga	Sugrįžtama prie mokymosi uždavinio, aptariamas pasiektas rezultatas	Mokiniai apibendrina išmoktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires	Vidurkis
1kl.	2	2,50	2,50	2,50	3,00	3,00	2,00	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,00	2,00	2,50	2,00	2,00	2,50	2,00	2,00	2,00	2,35
2kl.	4	3,00	2,75	3,00	3,25	2,75	2,50	3,00	3,00	2,75	3,00	2,75	2,75	3,25	3,00	3,00	2,75	3,00	2,75	2,50	2,25	2,85
3kl.	5	2,20	2,40	2,60	2,20	2,00	2,00	2,60	2,40	2,80	2,60	2,40	2,60	2,00	2,20	2,40	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,27
4kl.	7	2,71	2,71	3,00	3,14	2,71	2,43	3,14	2,71	2,71	2,71	2,86	3,14	2,57	2,86	2,71	2,57	2,71	2,43	2,43	2,29	2,73
5kl.	8	2,38	2,38	2,75	2,75	2,38	2,25	2,50	2,38	2,38	2,50	2,25	2,38	2,25	2,38	2,25	2,25	2,38	2,50	2,25	2,25	2,39
6kl.	4	2,00	2,00	2,00	2,50	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,25	2,25	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	1,75	2,04
7kl.	9	2,44	2,33	2,44	2,67	2,33	2,11	2,44	2,44	2,33	2,44	2,11	2,44	2,22	2,22	2,44	2,22	2,22	2,11	2,00	1,89	2,29
8kl.	3	2,33	2,33	2,33	2,33	2,00	1,67	2,33	2,00	2,33	2,33	2,00	2,33	2,33	2,33	2,33	2,00	2,33	1,33	1,67	1,67	2,12